

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nr. 12/153
Datë: 26.07.2023

Në mbështetje të nenit 92 paragrafi 4. dhe të nenit 93 paragrafi 4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të nenit 8 të Ligjit Nr. 08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 4 të Rregullores Nr. 02/2021 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive e ndryshuar dhe e plotësuar me Rregulloren Nr. 04/2021 dhe me Rregulloren Nr. 03/2022, në pajtim me nenin 19 të Rregullores së Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 09/2011, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 26 korrik 2023, merr këtë:

V E N D I M

1. Aprovohet Koncept-dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës.
2. Obligohet Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë dhe institucionet tjera kompetente për zbatimin e këtij Vendimi, në pajtim me Rregulloren e Punës së Qeverisë.
3. Vendimi hyn në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Albin KURTI

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- Të gjitha ministrive (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-së
- Arkivit të Qeverisë

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada – Government
Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë
Ministarstvo Industrije, Preduzetništva i Trgovine
Ministry of Industry, Entrepreneurship and Trade

KONCEPT DOKUMENTI PËR ODËN EKONOMIKE TË KOSOVËS

PËRMBAJTJA

Përmbledhje e Koncept Dokumentit për OEK.....	3
Hyrje	5
Kapitulli 1: Përkufizimi i Problemit	7
Kapitulli 2: Objektivat	12
Kapitulli 3: Opsionet	14
<i>Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim</i>	16
<i>Kapitulli 3.2: Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore</i>	16
<i>Kapitulli 3.3: Opsioni i tretë</i>	17
Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme	18
4.1. <i>Ndikimet ekonomike</i>	18
4.2. <i>Ndikimet shoqërore</i>	19
4.3. <i>Ndikimi në të drejtat themelore</i>	19
4.4: <i>Sfidat me mbledhjen e të dhënave</i>	19
Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi	21
Kapitulli 6: Krahasimi i opsioneve	23
<i>Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme</i>	23
<i>Kapitulli 6.2: Tabela e krahasimit me të tre opsionet</i>	26
Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm	28
<i>Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin</i>	29
<i>Kapitulli 7.2: Dispozitat për monitorimin</i>	29
Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik.....	30
Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore	33
Shtojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore	37
Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore	39

Përmbledhje e Koncept Dokumentit për OEK

Informacionet e përgjithshme	
Titulli	Koncept Dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës
Ministria bartëse	<i>Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë</i>
Personi kontaktues	Igballe Rexha-Jashari, zv Drejtore e Departamentit të Tregtisë Igballe.Rexha@rks-gov.net
PSO	Hartimi i koncept dokumentit për Odën Ekonomike është planifikuar në kuadër të Programit Strategjik dhe Operacional (PSO) të Qeverisë së Republikës së Kosovës, aktivitet ky i planifikuar për vitin 2022 në kuadër të shtyllës 1. Përmirësimi i mjedisit të biznesit dhe zhvillimi i konkurrueshmërisë në sektorin privat, nënshlylla 1.2 Përmirësimi i kornizës Ligjore për Odat Ekonomike.
Prioriteti strategjik	Në kuadër të Programit të Qeverisë së Kosovës 2021-2025, në kuadër të kapitullit 2.8 Industria, ndërmarrësia dhe tregtia; në mënyrë indirekte është potencuar rëndësia e zhvillimit të politikave industriale dhe tregtare me qëllim të përmirësimit të dialogut publiko-privat, bashkëpunim i strukturuar me komunitetin e biznesit me qëllim për zhvillim të përgjithshëm ekonomik.

Vendimi	
Çështja kryesore	Ndërveprimi i organizuar me nivele të ndryshme të qeverisë, qasja e garantuar tek autoritetet dhe pjesëmarrja zyrtare në politikat dhe proceset legjislative
Përmbledhje e konsultimeve	Takimet – planifikimi (të caktohen nga GP) Konsultime tjera do të zhvillohen gjatë procesit të konsultimit paraprak dhe publik të paraparë me Rregulloren e Punës së Qeverisë. Data e fillimit të konsultimit paraprak është 04.01.2023
Opsioni i propozuar	Ligji i ri për Odën Ekonomike të Kosovës

Ndikimet kryesore të pritshme	
Ndikimet buxhetore	Ka kosto shtesë
Ndikimet ekonomike	Në mbrojtjen e bizneseve nxitjen e një mjedisi të favorshëm ekonomik dhe propozimin e masave për përmirësimin e politikës ekonomike
Ndikimet shoqërore	Në interesat e përbashkëta për avansimin e veprimtarive afariste me ndikim në zhvillimin socio\ekonomik të vendit
Ndikimet mjedisore	Përmes shoqatave të bizneseve me ndikim në mjedis, stimulimi i bizneseve në mbrojtje të ambientit dhe harmonizimi i interesave ekonomike dhe sociale në fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm
Ndikimet ndër-sektoriale	Ka ndikime relevante të pritshme në të gjitha kategoritë e bizneseve dhe fushveprimtaritë e tyre
Ngarkesat administrative për kompanitë	Lehtësirat administrative

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Testi i NVM-ve	NVM janë anëtare të shoqatave sektoriale respektivisht të ODËS Ekonomike
----------------	--

Hapat e ardhshëm	
Afatshkurtër	Hartimi i Ligjit
Afatmesëm	Nxjerrja e akteve nënligjore /Zbatimi

Hyrje

Me Ligjin nr. 2004/7, për Odën Ekonomike të Kosovës rregullohet themelimi, anëtarësia, selia, statusi, qëllimi, organet, roli dhe fushëveprimi i Odës Ekonomike të Kosovës. OEK-ës është organizatë profesionale jofitimprurëse dhe subjekt juridik i pavarur. Anëtarësimi i personave fizik dhe juridik që ushtrojnë veprimtari ekonomike në Kosovë apo që kanë selinë e vet në Kosovë, është vullnetar.

Ky ligj zbatohet edhe për organizatat tjera të subjekteve ekonomike dhe organizatat në lëmin e shkencës, shoqatat profesionale dhe shoqatat tjera të cilat i bashkohen me aktivitetin e vet e që e përparojnë afarizmin e subjekteve ekonomike.

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, respektivisht Departamenti i Tregtisë është përgjegjës për hartimin e kornizës ligjore për OEK-ës. Me datë 29 Mars 2022, me vendimim me numër të protokollit 1910-02, Sekretari i Përgjithshëm i MINT ka formuar grupin punues për hartimin e draftit fillestar të Koncept Dokumentit për Odën Ekonomike të Kosovës.

Ky koncept është përfshirë edhe në listën e Koncept Dokumenteve për vitin 2022.

Bazuar në Udhëzuesin dhe doracakun për hartimin e koncept dokumenteve është hartuar ky Koncept Dokument i cili do të propozoj opsionin e rekomanduar nga grupi punues bazuar në analizën lidhur me Ligjin në fuqi Nr. 2004/7 Për Odën Ekonomike të Kosovës. Po ashtu është marrë në konsideratë edhe Raporti “Krahasimi i Legjislacionit të Odës në gjashtë shtete të Ballkanit Perëndimor” në të cilin konkludohet se anëtarësia e detyrueshme bëhet një domosdoshmëri kur një odë nuk vepron vetëm në interes të anëtarëve të saj, por edhe në interes të së mirës publike, siç është rasti me odat që kryejnë funksione publike në emër të Shetitit.

Figura 1: Tabela me informacione të përgjithshme për koncept dokumentin

Titulli	Koncept Dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës
Ministria bartëse	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë
Personi kontaktues	Igballe Rexha-Jashari, zv Drejtore e Departamentit të Tregtisë Igballe.Rexha@rks-gov.net
PKZH	Hartimi i koncept dokumentit për Odën Ekonomike është planifikuar në kuadër të Planit Kombëtar për Zhvillim (PKZH) të Qeverisë së Republikës së Kosovës, aktivitet ky i planifikuar për vitin 2023 në kuadër të shtyllës/veprimtarisë; Ambienti i biznesit, masa strategjike; Përmirësimi i rregullatorit, unifikimi dhe përmirësimi i shërbimeve ndaj biznesit, aktiviteti; Hartimi dhe miratimi i koncept dokumentit për odën ekonomike të Kosovës.
Prioriteti strategjik	Ky Koncept Dokument ndërlidhet ngushtë me objektivat Strategjisë në kuadër të Programit të Qeverisë së Kosovës 2021-2025, në kuadër të kapitullit 2.8 Industria, ndërmarrësia dhe tregtia; në mënyrë indirekte është potencuar rëndësia e zhvillimit të politikave industriale dhe tregtare me qëllim të përmirësimit të dialogut publiko-privat, bashkëpunim i strukturuar me komunitetin e biznesit me qëllim për zhvillim të përgjithshëm ekonomik.
Grupi punues	• Igballe Rexha-Jashari, (MINT-DT) zv. Drejtore e Departamentit të Tregtisë - Kryesuse;

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

	<ul style="list-style-type: none"> • Bulinë Gashi - (MINT-DT) Zyrtare e Lartë për Analiza të Tregut dhe Politikave Tregtare - anëtare; • Rexhep Bllaca - (MINT-DT) Drejtor i Zyrës Ligjore- anëtar; • Zef Dedaj - (MINT-KIESA) zv. Kryeshef në KIESA • Valbone Dushi - (MINT-DI) Udhëheqëse e Departamentit të Industrisë – anëtare; • Mevlyde Beqiri - (MINT) Udhëheqëse e Divizionit për buxhet dhe financa- anëtare; • Parim Bajrami, OEK • Nehat Rrahimi, ME • Arjeta Islami Muja, Udhëheqëse e Divizionit për Integrim Evropian/ DIEK • Daut Latifaj, zv. Udhëheqës i Divizionit për Zbatimin dhe Përgatitjen e Projekteve të Investimeve Strategjike (MINT/DIS) • Mentor Sylmeta, Drejtor i Departamentit të Ndërmarrësisë (MINT/DN) • Laura Zherka, Drejtore e Departamentit për Inovacione • Shkurta Krasniqi, ZKM/SKQ • Albulena Blaku, MFPT
Informata shtesë	Nuk ka informata shtesë

Vendimi

Vendimi	
Çështja kryesore	Ndërveprimi i organizuar me nivele të ndryshme të Qeverisë, qasja e garantuar tek Kuvendi dhe agjencionet dhe pjesëmarrja zyrtare në politikat dhe proceset legjislative
Përmbledhje e konsultimeve	Takimet – planifikimi (të caktohen nga GP)
	Konsultime tjera do të zhvillohen gjatë procesit të konsultimit paraprak dhe publik të paraparë me Rregulloren e Punës së Qeverisë. Data e fillimi të konsultimit publik është 27.03.2023
Opsioni i propozuar	Ligji i ri për Odën Ekonomike të Kosovës

Kapitulli 1: Përkufizimi i Problemit

- Preambula (është me llogo UNMIK)
Në Ligjin aktual të OEK-ut, Preambula bazohet në Rregulloren e Misionit të Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë - UNMIK, para shpalljes së pavarësisë.
- Antarësimi është vullnetar.
Neni 2 Paragrafin 2.1 të Ligjit për OEK-un, theksohet se “Në OEK në pajtim me këtë ligj antarësimi i personave fizik dhe juridik që ushtrojnë veprimtari ekonomike në Kosovë apo që kanë selinë e vet në Kosovë është vullnetar. Mesatarisht në Odën Ekonomike të Kosovës janë të antarësuar rreth 21, 000 biznese.
- Nuk është i definuar statusi i anëtarit të ODA-s dhe i shoqatave i cili duhet të rregullohet me Ligj
Në ligjin aktual nuk është e definuar se si rregullohet statusi i anëtarit, kriteret bazike për antarësim, kohëzgjatja e antarësimit, nivelet e antarësimit, ndërprerja-revokimi i antarësisë. Gjithashtu nuk janë të rregulluara, kategorizuara, nivelet e antarësimit në OEK, sa i përket tarifave.
Odën e qeverisin antarët e saj përmes përfaqësuesve të tyre nëpër shoqata, njësi rajonale dhe përmes antarëve të zgjedhur në organet e Odës. Anëtari i Odës konsiderohet subjekti juridik apo fizik që nënshkruan Marrëveshjen për Antarësim në Odë. Antarësimi në OEK rrjedhë nga dita e nënshkrimit të kontratës – Marrëveshjes për antarësim në OEK.
Në Marrëveshjen e Antarësimit në OEK, janë të specifikuar nivelet e antarësimit dhe të drejtat dhe obligimet reciproke të palëve për secilin nivel. Mos-përmbushja e detyrimeve bazë të parapara me marrëveshjen e antarësimit nga cila do palë kontraktuese, paraqet shkelje të dispozitave të Statutit të Odës. Në rast të shkeljeve të tilla, pala e dëmtuar do t'i paraqet Gjykatës së Nderit rastin për shqyrtim ku do të nxjerrën rekomandimet përkatëse në pajtim me Statutin e Odës.
- Mënyra, kriteret, përfaqësimi dhe revokimi i zgjedhjes së organeve drejtuese të ODA-s, do të rregullohet me Ligj (Kuvendi, Këshilli drejtues dhe Këshilli mbikëqyrës nuk e kanë të definuar numrin e antarëve).
Me ligjin aktual të OEK-ut nuk janë të definuara kriteret e zgjedhjes së organeve drejtuese të OEK-ut, do të definohet numri i antarëve të Kuvendit, Këshillit drejtues dhe Këshillit Mbikëqyrës me ligjin e ri të OEK.
Oda Ekonomike e ka Rregulloren për formën, kriteret dhe mënyrën e votimit dhe përfaqësimit, në organet qeverisëse të Odës Ekonomike të Kosovës, e cila derivon nga Statuti i OEK-ut. Në këtë rregullore janë të detajuar në mënyrë eksplicite mënyra, kriteret, përfaqësimi dhe revokimi i zgjedhjes së organeve drejtuese të OEK-ut-(Kuvendi, Këshilli drejtues dhe Këshilli Mbikëqyrës).
Me Rregulloren për formën, kriteret dhe mënyrën e votimit dhe përfaqësimit, në organet qeverisëse të Odës Ekonomike të Kosovës janë të definuara kriteret e zgjedhjes së organeve

drejtuese të OEK-ut. Me Statusin e Odës Ekonomike të Kosovës është i definuar numri i anëtarëve:

- *Kuvendi i Odës ka 71 anëtarë,*
- *Këshilli Drejtues ka 17 anëtar, kurse*
- *Këshilli Mbikqyrës ka 5 anëtarë.*

- *Mënyra e funksionimit të shoqatave dhe njësisve rajonale nuk është e definuar në ligjin aktual të Odës*

Me Ligjin në fuqi, nuk është e definuar mënyra e themelimit të shoqatave sektoriale dhe Njësive Rajonale, statusi i tyre juridik, rregullimi i brendshëm, selia, shtrirja teritoriale, struktura organizative, financimimi dhe menaxhimi i tyre dhe ndërlidhje me aktet e OEK-ut.

Mirepo me Statutin e Odës Ekonomike është e rregulluar forma e organizimit të shoqatave, numri i anëtarëve për themelimin e një shoqate, pastaj ndarja e shoqatave sipas veprimtarive, financimi i tyre si dhe forma e organizimit të tyre. Poashtu Statuti e ka rregulluar themelimin e Njësive Rajonale. Njësia Rajonale është formë territoriale e organizimit dhe punës në kuadër të Odës, përmes funksionimit të së cilës sigurohet decentralizimi i detyrave dhe aktiviteteve të Odës dhe vendimmarrje e pavarur e anëtarëve të Odës për çështje dhe detyra me rëndësi të veçantë për rajonin për territorin e të cilit është organizuar njësia. Njësia Rajonale mund të organizohet për dy ose më shumë komuna. Njësia Rajonale ka Këshillin Drejtues si organ qeverisës dhe Kryetarin e saj. Anëtarët e Këshillit Drejtues zgjidhen në mbledhjen e Kuvendit të Njësisë Rajonale, nga radhët e përfaqësuesve të anëtarëve të Odës nga rajoni i Njësisë Rajonale.

- *Nuk është i definuar roli dhe kompetenca e Këshillit të Nderit dhe Arbitrazhit*

Me ligjin aktual është e definuar se Këshilli i Nderit dhe Arbitrazhi i Përhershëm pranë OEK-ut e shtrijnë kompetencën e tyre vetëm mes anëtarëve të OEK-ut dhe anëtarëve dhe personave tjerë juridik ose fizik.

Mirëpo me Statutin e OEK-ut, Aktin e themelimit të arbitrazhit dhe me Rregullat e arbitrazhit, janë të definuara në mënyrë konkrete, roli dhe kompetenca e Arbitrazhit si dhe Gjykatës së Nderit.

Me Rregullat e arbitrazhit të cilat janë në fuqi, në mënyrë eksplicite është e rregulluar se këto rregulla udhëheqin arbitrazhin vendor dhe ndërkombëtar të mosmarrëveshjeve në lidhje me një marrëdhënie të përcaktuar ligjore, kontraktuese apo jokontraktuese, ku një marrëveshje i referohet këtyre rregullave në kuadër të Odës Ekonomike të Kosovës (OEK). Institucioni i tillë i cili administron procedurën e arbitrazhit sipas këtyre rregullave në kuadër të Odës Ekonomike të Kosovës është Tribunali i Përhershëm i Arbitrazhit.

- *Nuk ka kritere për kategorizimin për tarifatat, për shumën/vlerën, e anëtarësisë*

Nuk janë të definuara nivelet e anëtarësisimit, kategorizimi dhe tarifatat e anëtarësisimit, si dhe ndërprerja-revokimi i anëtarëve.

Sipas Statutit, Kuvendi e miraton vendimin për financimin e OEK-ut, i cili përcakton mënyrën e financimit, lartësinë, kushtet dhe afatet e pagesës së anëtarësisë në OEK si dhe

çështje tjera të cilat ndërlihen me pagesën e anëtarësisë. Vendimin për anëtarësi, Kuvendi e merr çdo vit paraprak.

Lartësia e anëtarësimi për çdo nivel të anëtarësisë në OEK, përcaktohet nga Kuvendi në bazë të Planit financiar të aprovuar paraprakisht.

Me statutin e OEK-ut Kuvendi e përcakton përqindjen e kuotes së antarësisë, pastaj sipas kësaj janë të përcaktuara edhe tri nivele të antarësimi, ku Kryetari i Odës Ekonomike të Kosovës me Shoqatat e caktuara për arsye të numërit të anëtarësisë, obligohet që të negociojë dhe arrij marrëveshje për shumën e anëtarësisë që duhet të paguajnë anëtarët apo shoqata në emër të anëtarëve. Kjo formë është e rregulluar me Statut si dhe akte tjera të brendshme të OEK-ut

Po ashtu është edhe Pako e re e anëtarësisë e cila është e përcaktuar nga ana e Kuvendit të OEK-ut, ku anëtarët me vetë dëshirë e përcaktojnë nivelin e anëtarësimi në bazë të shërbimeve.

Megjithatë, gjatë zbatimit të ligjit në fuqi janë paraqitur dhe prodhuar “efekte” të cilat kanë rrjedhur si rezultat i disa fenomeneve të cilat gjatë hartimit të këtij koncept dokumenti grupi punues i ka përcaktuar si “shkaqe”. Disa nga këto shkaqe janë përcaktuar dhe identifikuar nga grupi punues duke u bazuar në eksperiencën e punës me ligjin në fuqi.

Disa nga këto shkaqe të identifikuar përfshijnë si në vijim:

- Mosdefinimi i qartë i rolit dhe kompetencave të anëtarëve dhe organeve drejtuese
- Mangesi Ligjore në Ligjin aktual
- Mosdefinimi dhe kategorizimi i tarifave për anëtarësinë

Si pasojë, këto shkaqe, të cilat u përmendën më sipër, kanë prodhuar efekte të pa dëshiruara siç është përfaqësimi i limituar i bizneseve anëtare.

E gjithë analiza e shkaqeve dhe efekteve e ka ndihmuar grupin e punës për koncept dokumentin që të përcaktojë saktë përkufizimin e problemit i cili është përcaktuar:

Problemi kryesor, duke i marr parasysh shkaqe dhe efektet është **“Mangësitë dhe paqartësitë gjatë zbatimit të Ligjit”**, të cilat janë paraqitur në figurën 4.

Figura 2: Dokumentet përkatëse të politikave, ligjet dhe aktet nënligjore

<i>Dokument i politikave, ligj ose akti nën-ligjor</i>	<i>Lidhja me politikën apo dokumentin planifikues përmes internetit ose me aktet ligjore në Gazetën Zyrtare</i>	<i>Institucioni(-et) shtetëror (e) përgjegjës(e) për zbatim</i>	<i>Roli dhe detyrat e Institucionit(-eve)</i>
Ligji për Odën Ekonomike të Kosovës NR 2004/7	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2475	MINT dhe OEK	Zbatimi i ligjeve dhe akteve nënligjore nga i kornizës ligjore MINT dhe OEK.
Statusi i Odës i Ekonomike të Kosovës	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2018/January/18/Statuti_si_nged1516262305.pdf	OEK	Zbatimi i ligjeve dhe akteve nënligjore nga korniza ligjore OEK

Rregullore e punës së kuvendit të Odës Ekonomike të Kosovës	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2019/August/26/Rregullorja_e_Re_e_Kuvendit_te_EK-ut_2018_f1566804275.pdf	OEK	Zbatimi i ligjeve dhe akteve nënligjore nga korniza ligjore OEK
Rregulloren mbi mënyren e punës së këshillit drejtues të Odës Ekonomike të Kosovës	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2019/August/26/Rregullorja_e_Keshillit_Drejtues_20.07.2018_f1566803025.pdf	OEK	Zbatimi i ligjeve dhe akteve nënligjore nga korniza ligjore OEK
Rregullore e punës së këshillit mbikëqyrës të Odës Ekonomike të Kosovës	https://www.oek-kcc.org/uploads/files/2021/March/02/Rregullorja_e_KM_Final1614690927.pdf	OEK	Zbatimi i ligjeve dhe akteve nënligjore nga a korniza ligjore OEK

Figura 3: Pema e problemit, që paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet

Efektet	1. Dëmtimi i bizneseve
	2. Dëmtimi i shoqatave
Problemi kryesor	Mangësitë dhe paqartësitë gjatë zbatimit të Ligjit
Shkaqet	1. Mosdefinimi i qartë i rolit dhe kompetencave të anëtarëve dhe organeve drejtuese
	2. Mangësi ligjore të Ligjit aktual
	3. Mosdefinimi dhe kategorizimi i tarifave për anëtarësinë

Shkaqet

1. Mosdefinimi i qartë i rolit dhe kompetencave të anëtarëve dhe organeve drejtuese

Analiza 1: Në OEK në pajtim me këtë ligj, neni 2 pika 2.1, anëtarësimi i personave fizik dhe juridik që ushtrojnë veprimtari ekonomike në Kosovë apo që kanë selinë e vet në Kosovë është vullnetar. Në OEK mund të bashkohen edhe organizata tjera të subjekteve ekonomike dhe organizatat në lëminë e shkencës, shoqatat profesionale dhe shoqatat tjera të cilat me aktivitetin e vet e përparojnë afarizmin e subjekteve ekonomike. Në Odën Ekonomike të Kosovës janë të anëtarësuar rreth 21, 000 biznese. Ndërsa, sipas të dhënave të ARBK janë të regjistruara 95,813 biznese aktive.

Analiza 2. Mosdefinimi dhe kategorizimi i tarifave për anëtarësinë, me Ligj

Në nenin 17 pika f, të Ligjit aktual, Kuvendi e ka kompetencën që të përcakton përqindjen e kuotës së anëtarësisë dhe vendos për shpërndarjen e mjeteve financiare për nevojat e punës të OEK-së në nivel qëndror, si dhe në shkallë shoqatash të degëve dhe njësisish rajonale;

Efektet

1. Numri i vogël i bizneseve të anëtarësuara – mosinteresimi i bizneseve për të qenë anëtarë të OEK për arsye të anëtarësimit vullnetar si dhe jokategorizimi ligjor i pagesave për anëtarësim.
2. Mosdefinimi i qartë i statutit të shoqatave të bizneseve – Shoqatat e bizneseve nuk e kanë statutin e definuar si dhe shoqatat të cilat janë të regjistruara si OjQ mund ta gëzojnë të drejtën e përfituesit me të drejta të benificuara siç është lirimi nga TVSH. Poashtu shoqatat janë të dëmtuara për shkak të mosnjohjes së statutit nga institucionet vendore dhe ndërkombëtare.

Në vijim, figura e mëposhtme liston palët e interesuara të identifikuar. Gjithashtu tregon nëse ato janë prekur nga shkaqet, efektet ose të dyja. Përveç kësaj, kolona e fundit në përmbledhje tregon se si ato janë të prekura. Kapitulli 5 jep informacionin se si janë konsultuar këto palë të interesuara.

Figura 4: Pasqyrë e palëve të interesuara bazuar në përkufizimin e problemit

Emri i palës së interesuar	Shkaku-qet dhe/ose efekti (efektet) me të cilat është e lidhur pala	Mënyra me të cilën pala është e lidhur me këtë shkak (shkaqe) apo efektin (efektet)
Bizneset	Mangësitë ligjore - Mosdefinimi i qartë i rolit dhe kompetencave të anëtarëve dhe organeve drejtuese -Mosdefinimi dhe kategorizimi i tarifave për anëtarësinë	Pamundësia e avokimit efikas të interesave të bizneseve dhe gjithpërfshirja në përfaqësim
Shoqatat e bizneseve	Shoqatat e bizneseve nuk e kanë statutin e definuar, përderisa shoqatat e bizneseve të cilat janë të regjistruara si OjQ mund ta gëzojnë të drejtën e përfituesit me të drejta të benificuara siç është lirimi nga TVSH.	Shoqatat e bizneseve janë të dëmtuara për shkak të mosnjohjes së statutit nga institucionet vendore dhe ndërkombëtare.

Kapitulli 2: Objektivat

Me kornizën ligjore të përmirësuar synojmë mbrojtjen e interesave të bizneseve dhe shoqatave të bizneseve në Kosovë si dhe që të arrijmë përputhshmëri më të lartë me standardet dhe praktikën e Bashkimit Evropian.

Ndërlidhja me dokumentet relevante:

Hartimi i Koncept Dokumentit për Odën Ekonomike është planifikuar në kuadër të Programit Strategjik dhe Operacional (PSO) të Qeverisë së Republikës së Kosovës, aktivitet ky i planifikuar për vitin 2022 në kuadër të shtyllës 1. Përmirësimi i mjedisit të biznesit dhe zhvillimi i konkurrueshmërisë në sektorin privat, nënshlylla 1.2 Përmirësimi i kornizës Ligjore për Odën Ekonomike.

Poashtu në kuadër të Programit të Qeverisë së Kosovës 2021-2025, në kuadër të kapitullit 2.8 Industria, ndërmarrësia dhe tregtia; në mënyrë indirekte është potencuar rëndësia e zhvillimit të politikave industriale dhe tregtare me qëllim të përmirësimit të dialogut publiko-privat, bashkëpunim i strukturuar me komunitetin e biznesit me qëllim për zhvillim të përgjithshëm ekonomik.

Në kuadër të procesit për Integrim Evropian, edhe pse specifikisht hartimi i këtij koncept dokumenti nuk është i përfshirë në PKZMSA për vitin 2022, në aspektin e përgjithshëm rregullat e tregut të përbashkët Evropian (mallra dhe shërbime) kërkojnë asociacione (trupa) profesionale të themeluara me statute dhe akte ligjore me vendimmarrje autonome të cilat i asistojnë institucionet vendore dhe bashkëpunojnë me po të njëjta asociacione jashtë vendit për qëllim të tregut të përbashkët dhe shkëmbim të informacioneve tregtare etj.

Figura 5: Objektivat relevante të Qeverisë

Qëllimi i politikës	Emri i dokumentit përkatës të planifikimit (burimi)
Strategjik – përkrahja e bizneseve	PSO PRE PKZMSA
Specifik –	<i>Strategjia Kombëtare për Zhvillim</i> Në kuadër të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim, kemi shtyllën e parë të strategjisë që si objektivi kryesor ka 1. Zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik. Në kuadër të kësaj objektivë rezultojnë disa objektiva të tjera strategjike me çrast roli i Odës ekonomike apo organizatat tjera të subjekteve ekonomike dhe organizatat në lëminë e shkencës, shoqatat profesionale dhe shoqatat tjera të cilat i bashkohen me aktivitetin e vet dhe kanë për qëllim të përparojnë afarizmin e subjekteve ekonomike mund të konsiderohen shumë të rëndësishme. Synimi kryesor i kësaj shtylle është që të mundësohet prani më e madhe e ndërmarrjeve të Kosovës në tregje ndërkombëtare dhe duke pasur parasysh që organizatat apo asociacionet e ndryshme të bizneseve

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

	kanë bashkëpunim më organizata të ngjajshme ndërkombetare, atëhere roli i tyre në realizimin e këtyre objektivave është shumë i rëndësishëm.
--	--

Kapitulli 3: Opsionet

Nga grupi punues janë trajtuar gjithsej tri opsione për adresimin e problemit të identifikuar më lartë dhe arritjen e objektivave. Këto opsione janë: 1) opsioni asnjë ndryshim; 2) opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore; 3) opsioni që parasheh ndryshime ligjore.

Krahasimi me vendet tjera

Grupi punues gjatë përgatitjes së këtij Koncept Dokumenti, ka marr parasysh përvojat e Kroacisë dhe Malit të Zi, për të krahasuar çështje të identifikuar në Kapitullin 1 dhe që janë konsideruar të rëndësishme për të i krahasuar. Këto shtete janë zgjedhur për arsye të ngjashmëris së sistemit juridik me vendin tonë si dhe bashkpunimin e OEK me ODA-t homologe.

Po ashtu është marrë në konsideratë edhe Raporti “Krahasimi i Legjislacionit të Odës në gjashtë shtete të Ballkanit Perëndimor” si dhe Hulumtimi mbi Modelet e Organizmit të Odave (SHBA, Gjermania, Franca, Austria dhe Italia)

Figura 6: Krahasimi i problemeve të idetifikuar në Kosovë me vendet e Rajonit

Çështja e trajtuar	Kosova	Kroacia	Mali i Zi
Rregullimi Ligjor i anëtarësisë (obligative/vullnetare)	Ligji për OEK 2004/7 bazuar në Rregulloren e UNMIK, me anëtarësi vullnetare	Ligji për Odën Ekonomike të Kroacisë Nr.71-10-01/1-21-2 Anëtarësimi është obligativ për të gjithë personat juridik që ushtrojnë veprimtari ekonomike në territor e RK, të regjistruara në regjistrin gjyqësor. Në Odë vullnetarisht mund të regjistrohen edhe subjektet tjera shoqërore, arsimore, shoqatat etj.	Ligji për Odën Ekonomike të Malit të Zi Nr.01-1140/2 (2017). Ndërmarrjet ekonomike, bankat dhe organizatat tjera financiare, organizatat e sigurimeve dhe ndërmarrësit tjerë që ushtrojnë veprimtari ekonomike në territorin e Malit të Zi, me automatizëm bëhen anëtare të Odës në ditën e regjistrimit në Regjistrin qendror të subjekteve afariste.
Rregullimi i Statutit të anëtarëve, kategorizimi dhe tarifave të anëtarësimi	Anëtarësimi në OEK rrjedh nga dita e nënshkrimit të kontratës për anëtarësim. Shuma e kontributit të anëtarëve dhe kushtet e pagimit caktohen me vendim të Kuvendit të OEK në pajtim me ligjin. Nuk janë të definuara nivelet e anëtarësimi, kategorizimi dhe tarifave të anëtarësimi, si dhe ndërprerja-revokimi i mandatit të anëtarëve.	Anëtarësimi rrjedh nga dita e regjistrimit në regjistrin gjyqësor dhe detyrimet e anëtarësisë në Odë bazohen në forcën ekonomike të ndërmarrjes. Forca ekonomike e anëtarëve të Odës përcaktohet duke i klasifikuar në grupime sipas këtyre të dhënave: aktiva e përgjithshme; shumës së të hyrave dhe numrit mesatar të të punësuarve gjatë vitit afarist, të cilat janë të paraqitura në raportet vjetore financiare të anëtarit për vitin paraprak. Varësisht nga forca ekonomike anëtarët e Odës klasifikohen në tri grupe. Lartësinë (shumën) e anëtarësimi për secilin grup të	Vlerësimin e bazës-lartësisë së kontributit të anëtarësisë, mënyren dhe afatet e pagesës i përcakton Kuvendi i Odës me vendim, i cili publikohet në Gazeten zyrtare të Malit të Zi. Kontrollin e pagesave të kontributeve të anëtarësisë e bën organi i Administratës shtetërore në kompetencën e të cilit është përcaktimi-vendosja dhe kontrolli i tatimeve.

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Çështja e trajtuar	Kosova	Kroacia	Mali i Zi
		<p>anëtarëve të Odës e cakton Kuvendi i Odës me Vendim. Anëtarët e Odës që i takojn grupit të parë, nuk kanë obligim për pagesen e anëtarësisë, ata munden të paguajn vetëm për shërbime tjera specifike.</p>	
<p>Organizimi i anëtarësisë në shoqata profesionale dhe njësi rajonale.</p>	<p>Shoqatave sektoriale-profesionale në OEK nuk u njihet statusi i tyre ligjor-numëri identifikues i regjistrimit sepse nuk mund të regjistrohen as si biznese (ARBK) e as si OJQ në Dep. i OJQ-ve pranë MPB.</p>	<p>Oda territorialisht është e rajonalizuar në Odat e Zhupanisë. Odat e Zhupanisë janë në kuadër të Odës, me rolin dhe mandatin e përcaktuar me aktet e përgjithshme të Odës të përcaktuara në Ligjin dhe Statutin e Odës.</p>	<p>Rregullohet me Statutin dhe aktet tjera të Odës</p>
<p>Mënyra dhe kriteret e zgjedhjes, përfaqësimit dhe revokimit të organeve drejtuese.</p>	<p>Nuk definohet numri i anëtarëve të organeve drejtuese të Odës, dhe revokimit të mandateve të tyre.</p>	<p>Kuvendi i Odës ka së paku 77 anëtarë dhe jo më shumë se 101 anëtarë. Këshilli Drejtues ka 7 anëtarë, Këshilli Mbikqyrës ka 5 anëtarë. Kryetari i Odës detyrat e tij mundet ti ushtroj duke themeluar mardhënje të rregullt pune në Odë, apo edhe duke mos themeluar mardhënje të rregullt të punës në Odë.</p>	<p>Rregullohet me Statutin e Odës.</p>
<p>Kompetenca dhe fushëveprimi i Arbitrazhit dhe Këshillit të Nderit</p>	<p>Me ligjin e Odës është e definuar se Këshilli i Nderit dhe Arbitrazhi i Përhershëm pranë OEK-ut e shtrijnë kompetencën e tyre vetëm mes anëtarëve të OEK-ut dhe anëtarëve dhe personave tjerë juridik ose fizik. Këshilli i nderit kujdeset për zhvillimin, realizimin dhe ruajtjen e zakoneve të mira afariste, vendos për shkeljet e Statutit, dokumenteve të tjera dhe vendimeve të organeve të Odës, merr Vendime për dënime administrative jo-monetare, masa disiplinore etj.</p>	<p>Personat fizik dhe juridik vendor dhe të jashtëm, munden të lidhin marrëveshjen për kompetencën e e Gjykatës së përhershme të Arbitrazhit të Odës, për pajtim apo vendosjen e kontesteve për të cilat ka kompetencë, nëse me Ligj nuk është e rregulluar që për kontestet specifike egziston përjashtimisht kompetenca e gjykatave të rregullta Gjykata e Nderit vendos për shkeljet e zakoneve të mira si dhe mospërbushjen e obligimeve të anëtarëve të Odës dhe shkeljeve tjera të Statutit dhe akteve të përgjithshme të Odës. Oda ka dhe Qendren për Pajtim e cila ofron shërbime në lidhje me procedurën e pajtimit në të cilën një apo më shumë pajtues u ndihmojnë palëve të përfundojnë një zgjidhje në</p>	<p>Në Odë vepron Gjykata e Arbitrazhit. Kjo Gjykatë aplikon procedurat e abitrazhit në harmoni me rregullat e Ligjit të Arbitrazhit, njohjen dhe egzekutimin e vendimeve të arbitrazhit. Oda organizon dhe siguron kushtet për punën e Gjykatës së Arbitrazhit. Pranë Odës vepron Gjykata e Nderit. Kjo Gjykat vendos në procedurë për shkeljet e sjelljeve dhe zakoneve të mira afariste të anëtarëve të Odës. Organizimi, përbërja, procedurat, puna e saj dhe masat të cilat i shqipton Gjykats e Nderit rregullohen me Aktin e Odës.</p>

Çështja e trajtuar	Kosova	Kroacia	Mali i Zi
		<p>mosmarrëveshjet civile, tregtare dhe mosmarrëveshje tjera pronësore brenda të drejtave të cilat kanë kompetencë. Pajtimi i arritur pranë Qendrës së Pajtitimit është dokument i egzekutueshëm.</p> <p>Organizimi, kompetencat dhe procedurat pranë Qendrës së Pajtitimit rregullohen në harmoni me ligjin për pajtim dhe rregullores të nxjerr nga Kuvendi i Odës.</p>	

Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim

Opsioni asnjë ndryshim do të ruante status quon dhe problemi ekzistues “**Mangësitë dhe paqartësitë gjatë zbatimit të Ligjit**” do të vazhdonte të këtë mosdefinimin të qartë të rolit dhe kompetencave të anëtarëve dhe organeve drejtuese të OEK. Ky opsion nuk i kategorizon tarifatat për anëtarësinë. Gjithashtu, status quo do të lejonte hapësirë për konfuzitet në interpretim të ligjit, përzierje të kompetencave mbrenda OEK.

Kapitulli 3.2: Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore

Opsioni për ‘përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit’ është një opsion që e parashikon procedura e hartimit në çdo Koncept Dokumenti në përputhje me Udhëzuesin për Hartimin e Koncept Dokumenteve. Ky opsion parashih mënyrat për arritjen e objektivave përmes zbatimit të duhur të detyrimeve ekzistuese ligjore. Në këtë rast, grupi punues pas diskutimeve dhe analizave gjatë punëtorive të mbajtura kanë propozuar që ekziston mundësia të arrihen objektivat e koncept dokumentit duke e përmirësuar zbatimin e duhur të detyrave ekzistuese ligjore përmes ndarjes së buxhetit shtesë në rast se dispozitat aktuale buxhetore nuk janë të përshtatshme për arritjen e objektivave. Në këtë mënyrë mundësohet që me buxhet të shtuar të synohen dy objektiva bazë siç janë; rritja e numrit të stafit, trajnimeve, inspektimeve, si dhe aktiviteteve shtesë për ofrimin e shërbimeve për bizneset.

Por në anën tjetër, ky opsion do t’i adresonte deri në një masë të caktuar efektet dhe shkaqet të cilat shpiten tek problemi kryesor që po analizohet në këtë Koncept Dokument. Gjithashtu, problemet që janë identifikuar në këtë Koncept Dokument janë kryesisht të ndërlidhura me bazën aktuale ligjore dhe si e tillë mund të adresohen vetëm me ndërhyrje në dispozitat ligjore në fuqi. Kështu që, në këtë rast do të duhej të merret parasysh efektet e kostove totale buxhetore të këtij opsioni si dhe fakti që arritja e objektivave, në pjesë të madhe është e bazuar në parashikime dhe paragjykimet.

Kapitulli 3.3: Opsioni i tretë

Problemi që është identifikuar në këtë Koncept Dokument “**Mangesitë dhe paqartësitë gjatë zbatimit të Ligjit**” është kryesisht i ndërlidhur me bazën aktuale ligjore. Rrjedhimisht, çfarëdo përmirësimi në zbatimin dhe ekzekutimin e dispozitave përkatëse ligjore në fuqi nuk do të prodhoni zgjidhje për problemin e identifikuar.

Opsioni i tretë, në anën tjetër, si mbas gjykimit dhe analizave të grupit punues paraqet opsionin që do të shkonte përtej përmirësimit të zbatimit dhe ekzekutimit të kornizës aktuale ligjore. Andaj, propozimi në këtë rast është për të draftuar ligjin e ri.

Me ligjin e ri definohej qartë roli dhe kompetencat e anëtarëve dhe organeve drejtuese të OEK. Poashtu kategorizohen tarifat për anëtarësinë. Gjithashtu rregullohet që tribunali i përhershëm i arbitrazhit mund të vendos për konteste reciproke afariste në mes të anëtarëve të Odës, anëtarëve të Odës dhe personave të tretë si dhe në mes të personave të tjerë juridik dhe të jashtëm, nëse palët dakordohen për kompetencën e kësaj gjykate.

Ky opsion është edhe rekomandim nga grupi punues i Koncept Dokumentit. Përmes këtij opsioni synohet të arrihet ndryshimi i politikave ekzistuese, më konkretisht përmes hartimit të ligjit të ri për OEK, i cili do të duhet të merrte për bazë rekomandimet e më poshtme të dala nga analiza e këtij Koncept Dokumenti:

Rekomandimi 1: Me ligjin e ri preambula e OEK hynë në ombrellën Kushtetuese

Rekomandimi 2: Rekomandohet që përmiresohet struktura organizative e OEK

Rekomandimi 3: Anëtarësimi obligativ

Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme

Tabela më poshtë paraqet ndikimet më të rëndësishme që janë identifikuar. Shtojcat 1 deri 4 paraqesin vlerësimin e të gjitha ndikimeve në përputhje me mjetet për identifikimin e ndikimeve ekonomike, shoqërore, mjedisore dhe ndikimeve të të drejtave themelore. Këto mjete janë të listuar në Manualin për Hartimin e Koncept Dokumenteve. Katër shtojcat gjithashtu tregojnë vlerësimin e rëndësisë së ndikimeve të ndryshme dhe nivelin e preferuar të analizës.

Figure 7: Ndikimet më të rëndësishme të identifikuara për kategorinë e ndikimit

Kategoritë e ndikimeve	Ndikimet përkatëse të identifikuara
Ndikimet ekonomike	Në mbrojtjen e bizneseve
Ndikimet shoqërore	Në interesat e përbashkëta për avansimin e veprimtarive afariste me ndikim në zhvillimin socio\ekonomik të vendit
Ndikimet mjedisore	
Ndikimet në të drejtat themelore	Në të drejtën për administrim të mirë
Ndikimi gjinor	Ka ndikime, respektimi i kuotës gjinore në organet drejtuese të OEK
Ndikimet e barazisë sociale	Nuk ka ndikime relevante
Ndikimet tek të rinjtë	Nuk ka ndikime relevante
Ndikimet në ngarkesën administrative	Ka ndikime relevante
Ndikimi i NVM-ve	Ka ndikime relevante

4.1. Ndikimet ekonomike

Ndikimet kryesore ekonomike të identifikuara janë në: mbrojtjen e bizneseve

- A do të rritet numri i anëtarëve në OEK?
- A do të ngritet niveli i avokimit të OEK për bizneset?
- A do të zvogëlohen tarifat e anëtarësisë ?

Opsioni 1, që është opsioni *status quo*, nuk do të ndikoj në rritjen e numrit të anëtarëve. Me këtë opsion do të vazhdojnë problemet e njëjta lidhur me fuqinë avokuese për bizneset.

Opsioni 2, që ndryshon mënyrën e zbatimit të legjislacionit aktual, gjithashtu nuk do të ketë ndikim të konsiderueshëm në rritjen e numrit të anëtarëve dhe legjimitetin përfaqësues. Nuk mund të parashihet aderimi i bizneseve të reja si anëtare të reja te OEK.

Me opsionin 3, që parashihet ndryshime legjislative, parashihet të rritet numri i anëtarëve për shkak të detyrimit obligativ për anëtarësim. Me kete opsion definohej qartë roli dhe kompetencat e anëtarëve dhe organeve drejtuese te OEK. Poashtu kategorizohen tarifat për anëtarësimin. Gjithashtu rregullohet që tribunali i përhershëm i arbitrazhit mund të vendos për konteste reciproke

afariste në mes të anëtarëve të Odës, anëtarëve të Odës dhe personave të tretë si dhe në mes të personave të tjerë juridik dhe të jashtëm, nëse palët dakordohen për kompetencën e kësaj gjykate

4.2. Ndikimet shoqërore

Në interesat e përbashkëta për avansimin e veprimtarive afariste me ndikim në zhvillimin socio\ekonomik të vendit. OEK-ja përfaqëson interesat e bizneseve të bashkuar në të, në raport me të gjitha subjektet e organizuara në shoqëri, duke përfshirë edhe pjesëmarrjen në dialogun social, ushtron dhe kryen edhe shërbime konsultuese e profesionale për anëtarësinë e vetë, me qëllim të arritjes së përparimit të veprimtarisë afariste të anëtarëve dhe harmonizimin e interesave të tyre.

4.3. Ndikimi në të drejtat themelore

E drejta themelore që është relevante në këtë fushë, është e drejta për administrim të mirë. Pyetjet që janë vlerësuar nga grupi punues për matjen e ndikimit në këtë të drejtë janë:

- A do të thjeshtohet procedura e zgjedhje së organeve drejtuese te OEK
- A ndikohet efikasiteti i shërbimeve që ia ofron OEK anëtarësisë

Opsioni 1 nuk avancon të drejtën për administrim të mirë për arsye se do të vazhdojnë problemet e njëjta me kolizionin e kompetencave në mes të organeve drejtuese të OEK. Ky ndikim negativ do të vazhdoj edhe me Opsionin 2, ngase kjo çështje mund të zgjidhet vetëm me ndryshime ligjore. Në këtë drejtim, Opsioni 3 që parasheh procedura dhe kompetenca të qarta si dhe përputhshmëri të afateve ligjore me LPPA, rrisin konsiderueshëm gjasat që e drejta për administrim të mirë do të sigurohet në mënyrë adekuate për biznesin.

4.4: Sfidat me mbledhjen e të dhënave

Grupi Punues për hartimin e koncept dokumentit në strukturën e tij përbërëse është përfaqësuar me zyrtarë të institucioneve relevante përfshirë edhe OEK, si palë e interesit, të cilët kanë mundësuar qasjen dhe sigurimin e informacionit teknik të nevojshme për të punuar të gjithë anëtarët e grupit punues në koncept dokument. Grupi punues është udhëhequr nga udhëheqësja e Departamentit të Tregtisë në MINT, duke mundësuar kështu sigurimin e informacionit primar teknik të nevojshëm për të hartuar koncept dokumentin si dhe analizuar ligjin në fuqi. Këto informata i kanë ndihmuar të gjithë anëtarët e grupit punues të identifikojnë më mirë shkaqet dhe efektet në përcaktimin e problemit kryesor. Gjithashtu, në përbërje të grupit punues ka qenë edhe përfaqësues të Sekretariatit Koordinues të Qeverisë, Departamentit Ligjor, Departamenti i Inovacionit, Departamenti i Ndërmarrësisë, Departamenti i Industrisë, Departamenti i Investimeve Strategjike, Departamenti i Integriteteve Evropiane, Departamenti i Buxhetit/MFPT, Departamentit të Financave dhe Oda Ekonomike e Kosovës duke mundësuar kështu një kompozicion të përshtatshëm dhe të gjerë të grupit punues për të siguruar informata esenciale për të hartuar këtë dokument sipas udhëzuesit dhe doracakut për hartimin e koncept dokumenteve. Gjithashtu, koncept dokumenti i është nënshtruar të gjitha procedurave të parapara me udhëzues

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

për konsultim dhe diskutim publik duke mundësuar mbledhjen e informacioneve të nevojshme edhe nga palët e interesit. Gjatë hartimit të koncept dokumentit nuk ka pasur raste të cilat kanë paraqitur sfida në mbledhjen e informacionit apo raste të cilat kanë cenuar ecurinë e punës si pasojë e mungesës së informacionit esencial.

Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi

Grupi Punues është angazhuar që qysh në fillim të hartimit të Koncept Dokumentit, të komunikojë me palët e sipërpërmendura dhe t'i nxisë ato që të kontribuojnë në përkufizimin e problemit, vlerësimin e ndikimeve dhe ofrimin e opsioneve për adresimin e problemit.

Takimi i parë me përfaqësuesit e OEK është mbajtur më 04.04.2022.

Procesi i konsultimit ka synuar përfshirjen e palëve të interesuara në përkufizimin e problemit, vlerësimin e ndikimeve dhe ofrimin e opsioneve për adresimin e problemit.

Figura 8: Përmbledhje e aktiviteteve të komunikimit dhe konsultimit të kryera për një koncept dokument

Qëllimi kryesor	Grupi i synuar	Aktiviteti	Komunikimi /njoftimi	Afati Kohor	Personi përgjegjës
Takimi publik i hapur për të gjithë palët e interesuara	Përfaqesuesit e Shoqatave dhe njësisive rajonale mbrenda OEK	Takim publik	Përmes e-mail, telefon, dhe njoftimit publik në web-faqe të MINT	23.11.2022	Igballe Rexha-Jashari
Konsultim me Shoqatat e OEK	Shoqatat e OEK	Takim i targetuar	Përmes e-mail dhe telefonit	Tetor/Nëntor 2022	
Konsultimi me institucionet publike	Institucionet publike	Konsultimi paraprak	Përmes e-mail	04 -25 01.2023	
Konsultimi publik	Të gjitha palët e interesuara	Publikimi i konsultimit në portalin për konsultim publik	Përmes e-mail dhe platformës	27.03 - 14.04 2023	

Aktivitetet e komunikimit që do të pasojnë pas miratimit të koncept dokumentit do të jenë:

- a) **Fletëpalosje digjitale**, e cila do të përmbajë të dhëna informuese dhe risive për OEK. Fletëpalosja do të prezantohet në platformat elektronike të MINT dhe në media;

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

- b) **Video-spoti**, që do të përmbajë të dhëna informuese dhe risive për OEK dhe për publikun. Video-spoti do të prezantohet në platforma elektronike dhe rrjetet sociale të MINT dhe në media;
- c) **Pjesëmarrja në një emision (edukative) televizive** për të sqaruar rregullat që i parasheh dokumenti për Odën Ekonomike.

Kapitulli 6: Krahasimi i opsioneve

Siç është cekur më lartë, grupi punues ka trajtuar gjithsej tri opsione për adresimin e problemit: Opsioni 1 (status quo), Opsioni 2 (ndryshimi i mënyrës së zbatimit dhe ekzekutimit) dhe Opsioni 3 (hartimi i Ligjit të ri).

Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme

Opsioni 1 asnjë ndryshim do të ruante status quon dhe problemi ekzistues “**Mangësitë dhe paqartësitë gjatë zbatimit të Ligjit**” do të vazhdonte të krijonte efekte të pa dëshiruara për bizneset e regjistruara në Republikën e Kosovës. Ky opsion nuk do ti adresonte shkaqet që prodhojnë efekte negative duke sjellë si pasojë një vazhdimësi të situatës momentale. Gjithashtu, status quo do të lejonte hapësirë për konfuzitet në interpretim të ligjit, përzjerje të kompetencave mbrenda OEK.

Figura 9: Plani i zbatimit për Opsionin 1

Plani i Zbatimit të Opsionit 1									
Qëllimi i Politikës	Staus Quo- asnjë ndryshim								Shifra e kostos së përlogaritur (€)
Objektivi Strategjik	Zbatimi i Ligjit Aktual								
Objektivi Specifik 1: Zbatimi i ligjit aktual	Produkti 1.1 Ofrimi i shërbimeve aktuale për biznese	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës	
		1.1.1 Angazhim i i stafit aktual	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	OEK	1,000,000 €

Opsioni 2 për ‘përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit’ është një opsion që e parashikon procedura e hartimit në çdo Koncept Dokument në përputhje me Udhëzuesin për Hartimin e Koncept Dokumenteve. Ky opsion shikon në përmirësimin e mënyrave për arritjen e objektivave përmes zbatimit të duhur të detyrimeve ekzistuese ligjore. Në këtë kuadër, grupi punues mbas diskutimeve dhe analizave gjatë punëtorive të mbajtura ka propozuar që ekziston mundësia të arrihen objektivat e koncept dokumentit duke e përmirësuar zbatimin e duhur të detyrave ekzistuese ligjore përmes ndarjes së buxhetit shtesë në rast se dispozitat aktuale buxhetore nuk janë të përshtatshme për arritjen e objektivave.

Figura 10: Plani i zbatimit për Opsionin 2

Plani i Zbatimit të Opsionit 2										
Qëllimi i Politikës	Përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore								Shifra e kostos së përlogaritur (€)	
Objektivi Strategjik	Zbatimi i Ligjit Aktual									
Objektivi Specifik 1: Zbatimi i ligjit aktual	Produkti 1.1 Përmirësimi i shërbimeve për bizneset	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës		
		1.1.1 Trajnimi dhe certifikimi i stafit							OEK	12,000
		1.1.1 Angazhim i i stafit aktual	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	OEK	1,000,000 €

Opsioni 3 paraqet opsionin që do të shkonte përtej përmirësimit të zbatimit dhe ekzekutimit të kornizës aktuale ligjore është opsioni që parasheh ndryshime të politikave dhe ligjore, gjegjësisht hartimi i Ligjit të ri dhe ndërmarrjen e aktiviteteve të caktuara për zbatimin e tij.

Figura 11: Plani i zbatimit për Opsionin 3

Plani i Zbatimit të Opsionit 3										
Qëllimi i Politikës	Me kornizën ligjore të përmirësuar synojmë mbrojtjen e interesave të bizneseve dhe shoqatave të bizneseve në Kosovë si dhe që të arrijmë përputhshmëri më të lartë me standardet dhe praktikatat e Bashkimit Evropian.								Shifra e kostos së përlogaritur (€)	
Objektivi Strategjik	Rritja e numrit të anëtarëve të OEK									
Objektivi Specifik 1: Përmirësimi i standardeve dhe praktikave me ato t	Produkti 1.1 Ligji i Ri	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës		
		1.1.1 Hartimi dhe miratimi i ligjit për OEK		500	2,500				MINT	3,000
		1.1.1 Hartimi i akteve nënligjore që derivojnë					1,000	1,000	MINT	2,000 €

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

		nga Ligji i ri i OEK							
Objektivi Specifik 2: Ngritja e kapaciteteve	Produkti 2.1 Përmiresimi i shërbimeve për bizneset	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës	Shifra e kostos së përlogaritur (€)
		2.1.1 Rekrutimi stafit të ri sipas viteve			204,000	228,000	288,000	OEK	720,000
		2.1.2 Furnizimi me pajisje dhe inventarë për stafin e rekrutuar			12,000	8,000	10,000	OEK	30,000
		2.1.3 Trajnimi dhe certifikimi i stafit	200,000	203,000	204,000	204,000	204,000	OEK	1,015,000
Objektivi specifik 3: Ngritja e vetëdijes e sektorit privat lidhur me ligjin e ri	Produkti 3.1 Përmiresimi i shërbimeve për bizneset	Mbajtja e sesioneve informuese me sektorin privat lidhur me kornizën ligjore në fuqi, përgatitja e broshurave							
		Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës	Shifra e kostos së përlogaritur (€)
		3.1.1: Mbajtja e sesioneve informuese me sektorin privat lidhur me kornizën ligjore në fuqi, përgatitja dhe shpërndarja e broshurave			4,000	3,000	3,000	OEK	10,000

Kapitulli 6.2: Tabela e krahasimit me të tre opsionet

Në këtë Koncept Dokument, siç është theksuar më lartë, janë trajtuar gjithsej tri opsione: 1) opsioni pa asnjë ndryshim; 2) opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit dhe 3) opsioni për hartimin e Projektligjit të ri për Odën Ekonomike të Kosovës.

Grupi punues ka përdorur analizën e kosto-efektivitetit për krahasimin e opsioneve. Pra, kriteri krahasues është kosto më e vogël, brenda buxhetit të caktuar, në raport me efektin më të madh për arritjen e objektivave të Koncept Dokumentit. Objektivat, siç janë theksuar në Kapitullin 2, janë:

- Përkrahja e bizneseve
- Anëtarë të Këshillit Kombëtar për Inovacion dhe Ndërmarrësi
- Anëtarë të Këshillit për Arësim dhe Aftësim profesional

Kosto e Opsionit 1 është brenda buxhetit të caktuar. Mirëpo me këtë opsion objektivat e Koncept Dokumentit do të jenë të pa arritshme, ngase do të vazhdojnë problemet e njëjta lidhur me shërbimet e ofruara për bizneset nga OEK.

Kosto e Opsionit 2 është jashtë buxhetit të caktuar. Me këtë opsion do të arrihen pothuajse të gjitha objektivat, përveç atij të avancimit të legjislacionit për ofrimin e shërbimeve nga OEK-së.

Në anën tjetër, me Opsionin 3 do të arrihej edhe ky objektivi, si dhe ngritja e kapaciteteve të OEK, në aspektin kualitativ dhe kuantitativ të cilat do të arriheshin në mënyrë më të shpejtë në krahasim me Opsionin 2. Gjithashtu ky opsion ka ndikim buxhetor për 5 vitet e ardhshëm. Sipas vlerësimit kostoja e këtij opsioni ka ndikim më të vogël në buxhet se sa opsioni 2 (Shih Figurën 10 e krahasimit të opsioneve).

Vlerësimi i koston dhe efektit në arritjen e objektivave është bërë me shenjat (+) që nënkupton ndikimin pozitiv, dhe (-) ndikimin negativ. Në rastet kur janë përdorur më shumë se një shenjë, tregohet se ndikimi do të jetë i nivelit më të lartë dhe objektivat do të arrihen më shpejtë. Përfundimi i grupit punues, bazuar në analizën e kosto-efektivitetit, është se opsioni 3 është më i favorshëm se sa dy opsionet tjera.

Figura 12: Krahasimi i opsioneve

Metoda e krahasimit: Analiza e Kosto-Efektivitetit			
	Opsioni 1: Asnjë ndryshim	Opsioni 2: Përmirësimi i zbatimit dhe ekzekutimit	Opsioni 3: Përmirësimi i kornizës ligjore, që ndryshon mënyrën e zbatimit të legjislacionit aktual për OEK
Ngritja e kapaciteteve	-	+	++

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Perafrimi i legjislacionit të Kosovës me shtetet e rajonit dhe të BE/se	-	-	+
Ngritja e vetëdijes sektorin privat lidhur me kornizën ligjore	-	+	++
Kostot relevante	1,000,000	1,012,000	1,780,000
Vlerësimi i ndikimit të pritshëm buxhetor	Viti 1 – 5	Viti 1 – 5	Viti 1 – 5
	0	12,000	780,000
Përfundimi	Nuk rekomandohet	Nuk rekomandohet	Opsioni i rekomanduar

Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm

Opsioni i rekomanduar nga grupi punues është Opsioni 3, për hartimin e Ligjit të ri për Odën Ekonomike të Kosovës, që synon adresimin e problemit të identifikuar dhe analizuar në këtë Koncept Dokument.

Figura 13: Plani i zbatimit të opsionit 3

Plani i Zbatimit të Opsionit 3										
Qëllimi i Politikës	Me kornizën ligjore të përmirësuar synojmë mbrojtjen e interesave të bizneseve dhe shoqatave të bizneseve në Kosovë si dhe që të arrijmë përputhshmëri më të lartë me standardet dhe praktikatat e Bashkimit Evropian.								Shifra e kostos së përlogaritur (€)	
Objektivi Strategjik	Rritja e numrit të anëtarëve të OEK									
Objektivi Specifik 1: Përmirësimi i standardeve dhe praktikave me ato t	Produkti 1.1 Ligji i Ri	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës		
		1.1.1 Hartimi dhe miratimi i ligjit për OEK		500	2,500				MINT	3,000
		1.1.1 Hartimi i akteve nënligjore që derivojnë nga Ligji i ri i OEK					1,000	1,000	MINT	2,000 €
Objektivi Specifik 2: Ngritja e kapaciteteve	Produkti 2.1 Përmirësimi i shërbimeve për bizneset	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës	Shifra e kostos së përlogaritur (€)	
		2.1.1 Rekrutimi i stafit të ri sipas viteve			204,000	228,000	288,000	OEK	720,000	
		2.1.2 Furnizimi me pajisje dhe inventarë për stafin e rekrutuar			12,000	8,000	10,000	OEK	30,000	
		2.1.3 Trajnimi dhe certifikimi i stafit	200,000	203,000	204,000	204,000	204,000	OEK	1,015,000	
	Produkti 3.1 Përmirësimi	Mbajtja e sesioneve informuese me sektorin privat lidhur me kornizën ligjore në fuqi, përgatitja e broshurave								

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Objektivi specific 3: Ngritja e vetëdijes e sektorit privat lidhur me ligjin e ri	i shërbimeve për bizneset	Aktivitetet	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni Përgjegjës	Shifra e kostos së përloqaritur (€)
		3.1.1: Mbajtja e sesioneve informues e me sektorin privat lidhur me kornizën ligjore në fuqi, përgatitja dhe shpërndarja e broshurave					4,000	3,000	3,000

Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin

Sipas të gjitha analizave të bëra nga ky Koncept Dokument, siç është theksuar edhe më lartë, i vetmi opion që garanton për adresimin e problemeve të identifikuara për Odën Ekonomike të Kosovës është adresimi me ndryshime ligjore, me që shkak kryesor i problemeve të identifikuara janë dispozitat ligjore që krijojnë efekte në këtë sistem.

Plani për zbatimin e këtij Koncept Dokumenti, me kusht që të aprovohet me opionin e rekomanduar, është si në vijim:

Veprimi	Afati kohor
1. Miratimi i Koncept Dokumentit per OEK	K2 2023
2. Hartimi i Projektligjit për OEK	K4 2023
3. Aprovimi Projektligjit për OEK në Qeverinë e Republikës së Kosovës	K2 2024
4. Aprovimi Projektligjit për OEK në Kuvendin e Republikës së Kosovës	K4 2024
5. Hyrja në fuqi e Ligjit për OEK	2024
6. Zbatimi i Ligjit të OEK	2024

Kapitulli 7.2: Dispozitat për monitorimin

Plani i veprimit për zbatimin e opionit të rekomanduar të këtij Koncept Dokumenti do të reflektohet në Planin e Punës MINT/OEK dhe zbatimi i këtij plani do të monitorohet nga menaxhmenti i MINT dhe OEK, nëpërmjet Departamenteve ligjore dhe Departamentit për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave. Gjithashtu, ky Koncept Dokument parasheh që mbas pesë viteve të hyrjes në fuqi të Ligjit të ri të OEK të bëhet vlerësimi ex-post i këtij Ligjit.

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i individëve te prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ¹	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?	X		I ulët	i ulët	Pritet te shtohet numri i vendeve te punës OEK
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		X			
	A do të ndikojë në nivelin e pagesës?	X		U		
	A do të ndikojë në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?	X		U	U	
Bërja e biznesit	A do të ndikojë në qasjen në financa për biznes?	X		U	U	
	A do të zvoglohen shërbimet per bizneset anetare?		X			
	A do të rritet numri i shërbimeve per bizneset anetare?	X		L	L	
	A do të detyrohen bizneset të mbyllen?		X			
	A do të rritet numri i bizneseve te anëtarësuara?	X		L	L	
Ngarkesa administrative	A do të detyrohen bizneset t'i përmbushin detyrimet e dhënjes së informatave të reja?	X		L	L	
	A janë thjeshtuar detyrimet e dhënjes së informatave për bizneset?		X			
Tregtia	A pritët të ndryshojnë flukset aktuale të importit?		X			
	A pritët të ndryshojnë flukset aktuale të eksportit?		X			
Transporti	A do të ketë efekt në mënyrën e transportit të pasagjerëve dhe/ose mallrave?	X		L	L	

¹ Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime shoqërore.

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i individëve te prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
	A do të ketë ndonjë ndryshim në kohën e nevojshme për të transportuar pasagjerë dhe/ose mallra?		X			
Investimet	A pritet që kompanitë të investojnë në veprimtari të reja?		X			
	A pritet që kompanitë t'i anulojnë ose shtyjnë për më vonë investimet?		X			
	A do të rriten investimet nga diaspora?		X			
	A do të zvogëlohen investimet nga diaspora?		X			
	A do të rriten investimet e huaja direkte?		X			
	A do të zvogëlohen investimet e huaja direkte?		X			
Konkurrueshmëria	A do të rritet çmimi i biznesit të produkteve, siç është energjia elektrike?		X			
	A do të ulët çmimi i inputeve të bizneseve, siç është energjia elektrike?		X			
	A ka gjasa që të promovohen inovacioni dhe hulumtimet?		X			
	A ka gjasa që inovacioni dhe hulumtimet të pengohen?		X			
Ndikimi në NVM	A janë kompanitë e prekura kryesisht NVM?	X		M	M	M
Çmimet dhe konkurrenca	A do të rritet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?		X			
	A do të zvogëlohet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?		X			
	A do të rriten çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		X			

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i individëve te prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
	A do të ulen çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		X			
Ndikimet ekonomike rajonale	A do të ndikohet ndonjë sektor i veçantë i biznesit?	X		L	U	U
	A është ky sektor i koncentruar në një rajon të caktuar?		X			
Zhvillimi i përgjithshëm ekonomik	A do të ndikohet rritja e ardhshme ekonomike?	X				
	A mund të ketë ndonjë efekt në normën e inflacionit?		X			

Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
Vendet e punës ²	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?	X		U		
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		X			
	A ndikohen vendet e punës në një sektor të caktuar të biznesit?		X			
	A do të ketë ndonjë ndikim në nivelin e pagesës?		X			
	A do të ketë ndikim në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?	X		U		
Ndikimet shoqërore rajonale	A janë ndikimet shoqërore të përqendruara në një rajon apo qytete të veçanta?		X			
Kushtet e punës	A ndikohen të drejtat e punëtorëve?	X				
	A parashihen apo shfuqizohen standardet për punën në kushte të rrezikshme?		X			
	A do të ketë ndikim mbi mënyrën e zhvillimit të dialogut social ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësve?	X				
Përfshirja sociale	A do të ketë ndikim mbi varfërinë?	X				
	A ndikohet qasja në skemat e mbrojtjes sociale?	X				
	A do të ndryshojë çmimi i mallrave dhe shërbimeve themelore?		X			
	A do të ketë ndikim në financimin apo organizimin e skemave të mbrojtjes sociale?		X			
Arsimi	A do të ketë ndikim në arsimin fillor?		X			

² Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime ekonomike.

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur I lartë/i ulët	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit I lartë/i ulët	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
	A do të ketë ndikim në arsimin e mesëm?		X			
	A do të ketë ndikim në arsimin e lartë?		X			
	A do të ketë ndikim në aftësimin profesional?	X				
	A do të ketë ndikim në arsimimin e punëtorëve dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës?	X				
	A do të ketë ndikim në organizimin apo strukturën e sistemit arsimor?	X				
	A do të ketë ndikim në lirinë akademike dhe vetëqeverisjen?		X			
Kultura	A ndikon opsioni në diversitetin kulturor?		X			
	A ndikon opsioni në financimin e organizatave kulturore?		X			
	A ndikon opsioni në mundësitë për personat që të përfitojnë nga aktivitetet kulturore ose të marrin pjesë në to?		X			
	A ndikon opsioni në ruajtjen e trashëgimisë kulturore?		X			
Qeverisja	A ndikon opsioni në aftësitë e qytetarëve të marrin pjesë në procesin demokratik?		X			
	A trajtohet çdo person në mënyrë të barabartë?	X		L	U	U
	A do të informohet më mirë publiku në lidhje me çështje të caktuara?	X		L	U	L
	A ndikon opsioni në mënyrën se si funksionojnë partitë politike?		X			
	A do të ketë ndonjë ndikim në shoqërinë civile?		X			

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur I lartë/i ulët	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit I lartë/i ulët	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Shëndeti dhe siguria publike ³	A do të ketë ndonjë ndikim në jetën e njerëzve, siç është jetëgjatësia apo shkalla e vdekshmërisë?		X			
	A do të ketë ndikim në cilësinë e ushqimit?		X			
	A do të rritet apo zvogëlohet rreziku shëndetësor për shkak të substancave të dëmshme?		X			
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në nivelet e zhurmës apo cilësinë e ajrit, ujit dhe/ose tokës?		X			
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në përdorimin e energjisë?		X			
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në deponimin e mbeturinave?		X			
	A do të ketë ndikim në mënyrën e jetesës së njerëzve, siç janë nivelet e interesimit për sport, ndryshimet në ushqyeshmëri, ose ndryshimet në përdorimin e duhanit ose alkoolit?		X			
	A ka grupe të veçanta që përballen me rreziqe shumë më të larta se të tjerat (të përcaktuar sipas faktorëve, të tillë si mosha, gjinia, aftësia e kufizuar, grup shoqëror apo rajoni)?		X			

³ Kur ka ndikim në shëndet publik dhe siguri, atëherë rregullisht ka ndikime mjedisore.

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
Krimi dhe siguria	A ndikohen gjasat që të kapen kriminelët?		X	L	U	U
	A ndikohet fitimi i mundshëm nga krimi?		X	L	U	U
	A ndikon në nivelet e korrupsionit?		X			
	A ndikohet kapaciteti i zbatimit të ligjit?		X			
	A ka ndonjë efekt në të drejtat dhe sigurinë e viktimave të krimit?		X			

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Shtojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore

Kategoria e ndikimeve mjedisore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitim i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
Klima dhe mjedisi i qëndrueshëm	A do të ketë ndikim në emetimin e gazrave serë (dioksid karboni, metani etj.)?	X		U		
	A do të ndikohet konsumi i karburanteve?		X			
	A do të ndryshojë shumëllojshmëria e burimeve që përdoren për prodhimin e energjisë?		X			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në çmim për produktet miqësore ndaj mjedisit?		X			
	A do të bëhen më pak ndotëse disa aktivitete të caktuara?	X		U		
Cilësia e ajrit	A do të ketë ndikim në emetimin e ndotësve të ajrit?	X		U		
Cilësia e ujit	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave të ëmbla?		X			
	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave nëntokësore?		X			
	A ndikon opsioni në burimet e ujit të pijshëm?		X			
Cilësia e tokës dhe shfrytëzimi i tokës	A do të ketë ndikim në cilësinë e tokës (në lidhje me acidifikimin, ndotjen, përdorimin e pesticideve apo herbicideve)?		X			
	A do të ketë ndikim në erozionin e tokës?		X			
	A do të humbet tokë (përmes ndërtimit, etj.)?		X			
	A do të fitohet tokë (përmes dekontaminimit, etj.)?		X			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në shfrytëzimin e tokës (p.sh. nga shfrytëzimi pyjor në shfrytëzim bujqësor apo urban)?		X			
Mbeturinat dhe riciklimi	A do të ndryshojë sasia e mbeturinave të gjeneruara?		X			

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Kategoria e ndikimeve mjedisore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur I lartë/i ulët	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit I lartë/i ulët	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
	A do të ndryshojnë mënyrat në të cilat trajtohen mbeturinat?		X			
	A do të ketë ndikim në mundësitë për riciklimin e mbeturinave?		X			
Përdorimi i burimeve	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve të ripërtëritshme (rezervave të peshkut, hidrocentraleve, energjisë diellore etj.)?		X			
	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve, të cilat nuk janë të ripërtëritshme (ujërat nëntokësore, mineralet, qymyri etj.)?		X			
Shkalla e rreziqeve mjedisore	A do të ketë ndonjë efekt në gjasat për rreziqe, të tilla, si zjarret, shpërthimet apo aksidentet?		X			
	A do të ndikojë në gatishmërinë në rast të fatkeqësive natyrore?		X			
	A ndikohet mbrojtja e shoqërisë nga fatkeqësitë natyrore?		X			
Biodiversiteti, flora dhe fauna	A do të ketë ndikim në speciet e mbrojtura apo të rrezikuara apo në zonat ku ato jetojnë?		X			
	A do të preket madhësia apo lidhjet midis zonave të natyrës?		X			
	A do të ketë ndonjë efekt në numrin e specieve në një zonë të caktuar?		X			
Mirëqenia e kafshëve	A do të ndikohet trajtimi i kafshëve?		X			
	A do të ndikohet shëndeti i kafshëve?		X			
	A do të ndikohet cilësia dhe siguria e ushqimit të kafshëve?		X			

Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore

Kategoria e ndikimit në të drejtat themelore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo	I lartë/i ulët	I lartë/i ulët	
Dinjteti	A ndikon opsioni në dinjtetin e njerëzve, në të drejtën e tyre për jetë apo në integritetin e një personi?		X			
Liria	A ndikon opsioni në të drejtën e lirisë së individëve?		X			
	A ndikon opsioni në të drejtën e një personi për privatësi?		X			
	A ndikon opsioni në të drejtën për t'u martuar apo krijuar familje?		X			
	A ndikon opsioni në mbrojtjen ligjore, ekonomike ose shoqërore të individëve apo familjes?		X			
	A ndikon opsioni në lirinë e mendimit, ndërgjegjes apo fesë?		X			
	A ndikon opsioni në lirinë e shprehjes?		X			
	A ndikon opsioni në lirinë e tubimit ose asociimit?		X			
Të dhënat personale	A përfshin opsioni përpunimin e të dhënave personale?	X				
	A janë të drejtat e individit për qasje, korrigjim dhe kundërshtim të garantuara?	X		L	U	U
	A është e qartë dhe e mbrojtur mirë mënyra në të cilën përpunohen të dhënat personale?	X		L	U	U

Koncept dokumenti për Odën Ekonomike të Kosovës

Azili	A ndikon ky opsioni në të drejtën për azil?		X			
Të drejtat pronësore	A do të ndikohen të drejtat e pronësisë?		X			
	A ndikon opsioni në lirinë për të bërë biznes?		X			
Trajtimi i barabartë ⁴	A e mbron opsioni parimin e barazisë para ligjit?	X		L	U	U
	A ka gjasa që grupe të caktuara do të dëmtohen në mënyrë direkte apo indirekte nga diskriminimi (p.sh. ndonjë diskriminim në bazë gjinore, racore, ngjyre, etnie, opinioni politik ose tjetër, moshe ose orientimi seksual)?		X			
	A ndikon opsioni në të drejtat e personave me aftësi të kufizuara?		X			
Të drejtat e fëmijëve	A ndikon opsioni në të drejtat e fëmijëve?		X			
Administrimi i mirë	A do të bëhen procedurat administrative më të komplikuar?		X			
	A ndikohet mënyra në të cilën administrata merr vendime (transparenca, afati procedural, e drejta për qasje në një dosje, etj.)?		X	M	M	M
	Për të drejtën penale dhe ndëshkimet e parashikuara: a ndikohen të drejtat e të paditurit?		X			
	A ndikohet qasja në drejtësi?		X			

⁴ Barazia gjinore trajtohet në *Vlerësimin e Ndikimit Gjinor*